

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Kateřiny Horákové a soudců JUDr. Olgy Římalové a Mgr. Ing. Davida Bokra v právní věci žalobce **České republiky - Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových**, identifikační číslo 697 97 111, se sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2, proti žalované společnosti **AHAM s.r.o. v likvidaci**, identifikační číslo 625 08 849, se sídlem Holandská 446/16, 110 00 Praha 10, o zrušení účasti společníka ve společnosti, k odvolání žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. února 2017, č. j. 81 Cm 420/2015-54,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se **ve výroku I. mění** tak, že se zrušuje účast České republiky – Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových ve společnosti AHAM s.r.o. v likvidaci, identifikační číslo 625 08 849, se sídlem Holandská 446/16, 110 00 Praha 10.
- II. Žalobci se právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů nepřiznává.

O d ů v o d n ě n í :

V záhlaví uvedeným rozsudkem soud prvního stupně výrokem I. zamítl žalobu na zrušení účasti České republiky – Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, ve společnosti AHAM s.r.o. v likvidaci (dále jen „společnost“). Výrokem II. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

V dané věci se jedná o druhé rozhodnutí ve věci, když předchozí usnesení soudu prvního stupně ze dne 9. 5. 2016, č. j. 81 Cm 420/2015-30, bylo usnesením Vrchního soudu v Praze jako soudu odvolacího ze dne 18. 7. 2016, č. j. 14 Cmo 262/2016-39, zrušeno a věc byla vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení z důvodu procesních pochybení.

Z odůvodnění napadeného rozsudku vyplývá, že vyplývá, že k podání žaloby žalobce jako společníka společnosti, jež byla podána 13. 11. 2015, vedla ta skutečnost, že žalobci obchodní podíl připadl po zemřelém společníkovi Adrianusu Amandusovi Gulickxovi a na žalobci nelze spravedlivě požadovat, aby byl společníkem a vykonával jeho povinnosti.

Soud prvního stupně zjistil, že společnost vznikla 23. 1. 1995; usnesením Městského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2015, č. j. 81 Cm 7/2015-18, pak byla zrušena s likvidací a likvidátorem byl jmenován její jednatel Karel Matoušek. Společníky společnosti jsou Karel Matoušek s obchodním podílem o velikosti 20/102, který je zároveň jejím jednatelem; žalobce, na kterého přešel obchodní podíl o velikosti 30/102 jako odúmrt' po zemřelém společníkovi Adrianusu Amandusovi Gulickxovi na základě usnesení Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 3. 9. 2015, č. j. 27 D 410/2014-274, jež nabylo právní moci 3. 9. 2015; a společnost s obchodním podílem o velikosti 52/102.

Soud prvního stupně s odkazem na § 211 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákona o obchodních korporacích) /dále jen „ZOK“/ dospěl k závěru, že žalobce žádný skutečný závažný důvod pro zrušení jeho účasti ve společnosti neprokázal. Pouze tvrdil, že na státu nelze spravedlivě požadovat, aby byl společníkem a vykonával jeho povinnosti, když jeho primární činností není podílet se na podnikání soukromých subjektů. Tato tvrzení jsou dle soudu prvního stupně obecná, nedostačující pro tak závažné rozhodnutí, jakým je zrušení účasti ve společnosti soudem. Soud prvního stupně konstatoval, že společnost nepodniká a tím, že byla zrušena s likvidací ani podnikat nemůže; tudíž nehrozí, že by žalobci vznikla povinnost se na podnikání společnosti podílet. Soud prvního stupně dále dovodil, i přes pochybnosti žalobce, že nelze zcela vyloučit, že v rámci likvidace společnosti bude zjištěn majetek a stát jako společník by se podílel na rozdělení likvidačního zůstatku; v případě ukončení jeho účasti ve společnosti by byl o toto právo připraven. Vzhledem k výše uvedenému soud prvního stupně žalobu jako nedůvodně podanou zamítl.

Výrok II. soud prvního stupně odůvodnil tím, že úspěšný žalovaný se vzdal práva na náhradu nákladů řízení.

Proti usnesení soudu prvního stupně podal žalobce odvolání, v němž navrhuje, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že se jeho účast ve společnosti zrušuje.

Odvolatel soudu prvního stupně vytýká, že se dostatečně nevypořádal s důvody, které vedly k jejímu podání, a to za situace, kdy žalovaná společnost se zrušením účasti žalobce ve společnosti souhlasila a je srozuměna s tím, že uvolněný obchodní podíl společníka přiroste k podílům zbývajícím podle poměrů. V poměrech dané věci má za to, že lze podané žalobě vyhovět i s přihlédnutím k § 203 ZOK o možné dohodě stran o vystoupení ze společnosti.

Odvolatel nemá zájem řešit komplexně situaci společnosti, ve které mu obchodní podíl připadl ze zákona; domnívá se, že je to věc společnosti samé. Odvolatel nemá zájem být společníkem společnosti, byť se jedná o společnost, která neprovozuje činnost; není v jeho silách participovat ve všech společnostech s více společníky, kde mu obchodní podíl připadne, a proto podal žalobu dle § 211 ZOK. Z pohledu odvolatele na něm nelze spravedlivě požadovat, aby byl nadále společníkem společnosti. Jeho neúčast jako společníka ve společnosti tuto neohrozí, nedojde k neúměrnému zásahu do práv společnosti a žádné ze zúčastněných osob nebude způsobena újma. Odvolatel považuje odkaz soudu prvního stupně

na obdržení likvidačního zůstatku za irelevantní, neboť v případě zrušení jeho účasti ve společnosti by mu ze zákona vznikl nárok na vypořádací podíl.

Žalovaný se k odvolání nevyjádřil.

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal rozhodnutí soudu prvního stupně a shledal odvolání důvodným.

Podle § 211 ZOK:

- (1) Dědic se může domáhat zrušení své účasti ve společnosti soudem, jestliže jsou dány důvody, pro které na něm nelze spravedlivě požadovat, aby ve společnosti setrval; k právu uplatněnému po 3 měsících od právní moci usnesení soudu o dědictví se nepřihlíží.
- (2) Dědic, který se domáhá zrušení své účasti ve společnosti soudem, se nesmí podílet na činnosti společnosti, ani když takovou povinnost určuje společenská smlouva, ledaže se s ostatními společníky dohodne písemně jinak.
- (3) Účast dědice ve společnosti nelze zrušit, jedná-li se o jediného společníka.

Předně odvolací soud konstatuje, že společnost sama má možnost se bránit proti příchodu nových společníků tím, že dědický přechod podílu omezí nebo zakáže na základě obecného ustanovení § 42 ZOK. Ustanovení § 211 odst. 1 ZOK tak upravuje speciální obranu dědice proti nabytí podílu, a tím i vlastní účasti na společnosti, přičemž při rozhodování o zrušení účasti společníka na společnosti je nutno zvážit též zájmy ostatních společníků a společnosti jako takové.

V dané věci odvolací soud vychází ze skutkových zjištění soudu prvního stupně a podle § 213a odst. 1 o. s. ř. a provedl důkaz úplným výpisem z obchodního rejstříku společnosti.

Z úplného výpisu z obchodního rejstříku společnosti se podává, že společnost má v obchodním rejstříku dosud zapsány tři společníky – Karla Matouška s obchodním podílem o velikosti 20/102, který je zároveň jejím jednatelem; žalobce s obchodním podílem o velikosti 30/102 a společnost s obchodním podílem o velikosti 52/102. Společnost vznikla dne 23. 1. 1995. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2015, č. j. 81 Cm 7/2015-18, které nabylo právní moci dne 21. 7. 2015, bylo rozhodnuto, že se společnost ruší s likvidací; likvidátorem společnosti byl jmenován její jednatel Karel Matoušek. Následně byl dne 19. 9. 2017 zapsán nový likvidátor Ing. Radomír Válek, nar. 7. 4. 1963, Otradovice 37, 294 74 Skorkov.

V dané věci vychází odvolací soud ze skutkových zjištění soudu prvního stupně a z doplněného dokazování provedeném v odvolacím řízení; provedené dokazování je pro posouzení dané věci ucelené, přičemž odvolací soud dospěl k odlišnému právnímu závěru než soud prvního stupně.

Na danou věc dopadá speciální ustanovení § 211 odst. 1 ZOK, dle něhož se dědic může domáhat zrušení své účasti ve společnosti za podmínek tam uvedených.

Předně odvolací soud konstatuje, že žaloba byla podána včas; zákonná prekluzivní lhůta zakotvená v § 211 odst. 1 ZOK byla dodržena.

Odvolací soud má za to, že nelze klást stejné požadavky na společníka, jenž se jím stal dobrovolně při jejím založení nebo na základě smlouvy o převodu obchodního podílu a přistoupení ke společenské smlouvě, jako na toho, kdo obchodní podíl nabyt přechodem práv, když v poměrech projednávané věci žalobce nemohl ani využít institutu odmítnutí dědictví, neboť dědictví po zemřelém společníkovi nabyt jako odúmrtí. Na rozdíl od soudu prvního stupně je odvolací soud v situaci, kdy společnost má dalšího společníka, toho názoru, že podmínky ustanovení § 211 odst. 1 ZOK byly splněny. Odvolací soud v poměrech projednávané věci dovedl, že odepřením uplatňovaného práva by došlo k neodůvodněnému zásahu do poměrů žalobce; přičemž zrušení účasti žalobce ve společnosti nepřinese společnosti ani jejímu dalšímu společníkovi neúměrný zásah do jejich práv, přihlíží k tomu, že žalovaná společnost se žalobou souhlasila. Zrušení účasti na společnosti znamená, že se uvolňuje podíl, který byl předmětem dědictví. Žalobci tak náleží vypořádací podíl, společnost potom naloží s uvolněným podílem buď postupem podle § 213 nebo podle § 215 ZOK.

Vzhledem k výše uvedenému odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I. podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. změnil a žalobě na zrušení účasti žalobce ve společnosti jako důvodně podané vyhověl.

O nákladech řízení před soudy obou stupňů rozhodl odvolací soud podle § 150 o. s. ř. ve spojení s § 224 odst. 2 o. s. ř. Žalobci sice svědčí právo na náhradu nákladů řízení podle úspěchu ve věci dle § 142 odst. 1 o. s. ř., avšak odvolací soud aplikoval ustanovení § 150 o. s. ř. s ohledem na okolnosti případu.

V dané věci je zřejmé, že se žalobce před podáním samotné žaloby nepokusil kontaktovat ostatní společníky společnosti a ukončit svou účast společníka ve společnosti dohodou podle § 203 ZOK. Za situace, kdy z provedeného řízení vyplynulo, že ostatní společníci s ukončením účasti žalobce jako společníka ve společnosti souhlasili, lze usuzovat, že podání žaloby bylo nadbytečné, byť si je odvolací soud vědom prekluzivní lhůty zakotvené v § 211 odst. 1 ZOK k podání žaloby. Žaloba byla podána dne 13. 11. 2015, usnesení soudu o dědictví nabylo právní moci dne 3. 9. 2015; žalobce se v době před podáním žaloby ani nepokusil svou účast ve společnosti ukončit dohodou všech společníků. Dle odvolacího soudu právě tyto okolnosti v poměrech projednávané věci odůvodňují použití ustanovení § 150 o. s. ř. Za této situace proto odvolací soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku II. usnesení. Každý z účastníků si tak ponese náklady řízení před soudy obou stupňů ze svého.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je dovolání přípustné jen za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř.; lze je podat do dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu prostřednictvím Městského soudu v Praze.

V Praze dne 17. října 2017

Mgr. Kateřina H o r á k o v á, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
J. Kalousková